

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljavitve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Shod zaupnih mož v Mariboru.

Z mnogim zanimanjem in od nekaterih strani tudi z velikimi nadami pričakovani shod zaupnih mož štajerskih Slovencev se je vršil včeraj. Udeležba je bila velika. Zbralo se je 250 do 300 zaupnikov. Ali — to konstatiramo že sedaj — shod ni imel tistega pomena, kakor se mu je hotel dati, in shod tudi ne bo imel tistega vspela, katerega se je pričakovalo.

Shod so sklicali slovenski deželniki poslanci štajerski, ki so tudi sami izbrali »zaupnike«. Povabljeni so bili pač nekateri člani šmarskega »slovenskega kmetskega društva« in nekateri napredni učitelji, a razume se ob sebi, da so bili sicer povabljeni skoro izključno sami zanesljivi kmetovci prečastite duhovščine, ki je dominirala na shodu, kakor dominira sploh v vsem javnem življenju na Slovenskem Štajerskem. A vzhicem se je na tem shodu klerikalna ladja že prav močno potapljalna in sta jo rešila samo dr. Dečko in dr. Rosina.

Iz poslanskih krogov se je prvotno shod zaupnih mož naznanjal kot protest zoper nemško nasilno gospodstvo na Štajerskem. Mi tudi čisto nič ne dvomimo, da je bil to prvotni namen shoda, ali shod sam je imel drugačen značaj. Sprejete so bile sicer zoper nemško nasilstvo naperjene resolucije, razni govorniki so sicer ostro bičali postopanje vlade in nemške večine v deželnem zboru, ali strele so vendar v prvi vrstitele na napredno narodno gibanje med štajerskimi kmetovalci, na nasprotnike poslanske abstinencne taktike in na slovensko časopisje, ki si upa svojemu menje o abstinenci imeti.

Ker se je izvedelo, da se snuje shod zaupnih mož, gojili smo vedno mnenje, da bodo poslanci skušali priti do kacega porazumlenja s slovenskimi kmetskimi

društvu, saj mora vsakdo spoznati, da imajo ta društva veliko prihodnost, in da bodo razmere na Štajerskem korenito premenile in premenile na bolje. Toda ne. Gospod Robič je z vidnim sovraštvom razglasil organizatorje teh društev kot izdajalce narodnih pravic! Lahko si je misliti, kakšen utis je to naredilo in kakšen bo odgovor na to!

Shod je otvoril deželni poslanec g. dr. Rosina. Kakor znano, je dr. Šusteršič svoj čas napadel dr. Rosino na strosten način kot fanatičnega liberalca. Na shodu smo slišali od nekaterih zanesljivih somišljenikov, da velja gosp. dr. Rosina sedaj vobče za klerikalca. Neki duhovnik se je izrazil: Vse smo že pogruntali, kaj so v resnici klerikalci ali liberalci, samo dr. Rosine še nismo pogruntali — vsi pa so bili jedini v tem, da je voda napeljana tako, da dobijo g. dr. Rosina vodstvo štajerskih Slovencev v roke.

Shod je torej otvoril g. dr. Rosina, ki je tudi postavil liter vina pred gg. poslance. Vino je bilo seve namenjeno za gg. govornike, a vendar se je delalo mnogo dovtipov ...

Predsednikom shoda je bil izvoljen deželnega glavarja namestnik, gospod dr. Sernek, podpredsednikom nadžupnik g. Voh iz Konjic.

Predsednik g. dr. Sernek je pozdravil udeležnike shoda in trdil, da se je abstinencija povsod odobravala. Pozneje so se v raznih krajih priedili shodi, na katere se poslanci niso vabili. Ti shodi so se izrekli zoper abstinenco, a to ni bil izraz prave narodne volje. Na teh shodih se je delal razpor, kakršen je na Kranjskem. Na Štajerskem je potrebna sloga.

Shod je potem sklenil izreči mladočkemu klubu svoje sožalje na smrti dr. Kaizla, na kar je prišlo na vrsto poročilo poslanca Robiča.

Govornik je v svojih izvajanjih imenoval kmetski stan glavni steber naroda.

Dež. zbor štajerski pa ni imel nikdar srca za slovenskega kmeta in ga povsod prikrajuje. To kaže tudi nasvetovana premembra dež. reda. Govornik je ostro prijemal »Domovino« ker je konstatirala, da se baron Rokitansky krepko zavzema za nemške kmete, rekši, da Rokitanskoga predlog glede dež. reda ne obsegata za Spodnji Štajer ničesar. Slovenski poslanci so izstopili iz dež. zebra, ker skrbi ta samo za Nemce, ker nemška večina niti srca nima za najnujnejše gospodarske in kulturne potrebe Slovencev. Govornik je potem silno obširno razpravljal o regulaciji Pesnice, čitaje cele spise iz »Štajerc« in je povedal, da se je vlada pogajala s poslanci zaradi vstopa v dež. zbor, ter da so poslanci zahtevali en milijon kron brezobrestnega posojila za vinogradnike, katerega pogoja pa vlada ni hotela izpolniti. Gosp. Robič je kmetski organizaciji, ki se je na raznih shodih izrekla zoper abstinenco, očital, da je poslancem v hrbet streljala (odločni ugovori) ter udeležnike dotočnih kmetskih shodov imenoval izdajalce slovenskih narodnih pravic, kar je duhovnike tako navdušilo, da so ploskali kakor besni. Izstop iz deželnega zebra je jedini korak, s katerim se da kaj doseži, je reklo gosp. Robič, in potem povedal, da je v ponedeljek govoril z namestnikom grofom Claryjem, kateri je reklo, da vlada silno želi, naj bi se poslanci vrnili v deželni zbor, g. Robič pa da je to odločno odklonil. Končno je g. Robič še apeliral na slovensko žurnalistiko, naj ne zahteva, da bi poslanci opustili abstinenco.

Posl. dr. Dečko je v obširnem govoru pojasnil razmere v štajerskem deželnem zboru, kako nemška večina započavlja slovensko prebivalstvo v gospodarskem in v kulturnem oziru, in kako slovenske poslance insultira. Dokazoval je z navajanjem konkretnih dejstev, da so bili slovenski poslanci opravičeni in primorani, nastopiti pot abstinence, ker

samo z njim se da kaj doseži. Abstinencia govori več nego vsi govori. Kar so doslej štajerski Slovenci dosegli, to so dosegli samo s sloganom. Ta sloga se mora ohraniti. Tuji elementi sicer skušajo Svatoplukovo metlo zlomiti, ali avtonomija Spod. Štajerja se doseže samo s sloganom.

Odbornik slovenskega kmetskega društva za šmarski okraj gosp. Jakob Vrečko je imel toliko poguma, da je v preprostih, a moških besedah izrazil svoje mnenje o slovenski politiki na Štajerskem. Izjavil je, da se kmetski stan premočno uvažuje in se izrekel zoper to, da ima duhovščina pri vsaki zadavi odločilni vpliv. Izrekel se je tudi zoper abstinenco. Ljudstvo abstinence sploh ne prenese in to iz gospodarskih ozirov, zdaj pa celo ni že njo zadovoljno, ker so poslanci v dež. zboru premočno odločno in trdno nastopali. Tedaj, ko so se Slovencem zgodile take krivice, da je dež. zbor iz dež. sredstva dal podpore »Studentenheimu« in »Schulvereinu«, tedaj bi bili morali poslanci trirati obstrukcijo. Šele če bi s to nič ne bili opravili, naj bi bili izstopili iz dež. zebra. Tako pa niso postopali. Vojak, če je poslan v boj pa vrže puško v koruzo, je begun, in tudi kmetsko ljudstvo ima utis, da se poslani niso upali v pravi boj, ampak so vrgli puško v koruzo. Duhovniki so ves čas tega govora kričali in demonstrirali proti govorniku, dasi so kmetje Vrečkotu živahno pritrjevali.

Gospod dr. Brumen je reklo, da doslej še ni izvedel, zakaj je shod bil sklican. Strinja se sicer načeloma s poslanci, prizna pa tudi, da ima Vrečko prav.

V tem trenotku je bil položaj tak, da bi se lahko potopila poslanska ladja. Rešil jo je dr. Rosina, ki je z diplomatično spremnostjo odgovarjal na posamezna izvajanja in vcepil udeležnikom mnenje, da bi narodno stvar silno oškodili, če bi se izrekli zoper abstinenco, kajti s tem bi bil uničen upliv poslancev pri vladi in bi vlada že njimi sploh nič več ne računala.

LISTEK.

Po Rusiji.

(Popotne črtice. Spisal G. S.)

(Dalje.)

Na Nikolajevem kolodvoru sem sedel na vlak, da me odpelje v Moskvo. Železnica iz Petrograda v Moskvo se je zgradila za Nikolaja I., ki je baje na vprašanje, kod naj pelje proga, vzel ravnilo in potegnil na zemljevidu ravno črto iz Petrograda v Moskvo. V kupeju II. razreda sedel sem prijazenemu gospodu nasproti, s katerim sva začela kmalu živahan razgovor. Omenil je, da ne pozna mnogo inostranskih potovalcev, katere je privabil v deželo zanimanje za ruske razmere. Zasluzek je privlačna sila. Uslužljivost nasproti inozemcu diči posameznega Rusa, posebno pa ruskega uradnika. Na to sem se spomnil besed nekega Rusa na mestnem uradu v Petrogradu, kjer so izročali inozemcem in domačinom »pasporte« (na Rusem ga mora imeti vsak domačin), da že čaka štiri ure brezuspešno na svoje dokumente, da bi ga pa uradnik že zdavno zadovoljil, ako bi z njim govoril francoski. Reči je hotel, da »činovnik« tuje očitno proteže pred domačini. Omenil sem svojemu sopotniku, da ima

russko plemstvo še mnogo privilegijev, na kar je dejal: »Le na videz, in to je glavna razlika med Rusijo in Avstrijo, da so pri nas privilegi na papirju in jih v istini ni, pri vas pa, da niso več zakonito utemeljeni, resnično pa eksistirajo; poglejte le, koliko je pri vas ministrov, generalov in drugih visokih uradnikov neplemitašev.« Zašla sva na socijalno vprašanje in omenil sem velike stavke premogokopov po Češkem, na kar je odgovoril: »Kako dolgo vendar se je vlekel ta spor med delavci in delodajalcji, ne da bi vlada posegla vmes; vaša vlada je očividno odvisna od velikih kapitalistov in se ne upa podpirati opravičenih zahtev delavcev. Drugače je pri nas v Rusiji. Ako nastane razprtija, zaukaže naša vlada jedni kakor drugi strani podvreči se njeni, kolikor mogoče za obe strani pravični razsodbi. In ravno tako so zvezane vaši vladi roke proti židom, ki imajo skoraj ves vaš kapital v rokah, dočim je naša od židov popolnoma neodvisna in jim precej prikrajšuje jednake pravice z drugimi državljanji. V ruska vseučilišča na pr. se sprejema 10% židov, in na pravniško fakulteto samo 5%. Državna služba je židu dostopna še le tri leta po prestopu h kakšni kristjanski konfesiji. Zakon med židi in pravoslavnimi pa je prepovedan.«

Vozili smo se mimo rodovitnih kra-

jev. Pa tudi precej tovarn sem videl na tej proggi.

Z nekim pobožnim čustvom vstopil sem v staro stolico mogočnih cesarjev, v slavno Moskvo. Kmalu sem se prepričal o resničnosti besed, da ima Petrograd bolj zapadno lice, in da spoznaš pravo rusko življenje šele v starodavni Moskvi.

Slučaj je hotel, da sem dal opravek zobozdravnici. Priznati moram, da se je s svojo nežno roko vedla spretnejše kakor zobozdravniki v Avstriji, katerim sem dajal opraviti.

V sredini mesta na visokem holmu, previšajočem vso Moskvo, leži Kreml, v katerem so osredotočeni skoraj vsi spomeni na preteklost te stolice. Napotil sem se tja gor in vstopil sem skozi »Nikolaevska vrata«. Prvi vtisek je nepopisno prijeten. Najboljši opis, najizbornejša slika ti ne moreta vzbudit približne predstave o veličastnosti Kremla. Moj občutek je bil: kje začeti z ogledovanjem, toliko znamenitosti nudilo se je mojim očem na prvi pogled. Povspel sem se sprva na »Ivan Veliki« t. j. velikanski zvonik, ki je 82 metrov visok, s petimi nadstropji, štiri spodnja so osemoglata, peto okroglo. Vrh pokriva pozlačena kupola s pozlačenim križem na mestu prejšnjega, katerega so odtrgali Francozi l. 1812, misleči, da je iz zlata. Na prvi pogled z visokega

zvonika sem osupil. Tako nenavaden, čudovito nenavaden je bil zame pogled preko mesta, ležečega mi pod nogami. Kamor se ti ozre oko, same raznobarvne, rudeče, žolte, zelene strehe, med katerimi mole kvíšku velikanske pravoslavne cerkve, značilne, pozlačene kupole; zraven pa posebej stoječi zvoniki-velikani. Ta vtisek bil je tako prijeten, da sem dolgo le občudoval ensemble, ne spustivši se v podrobnosti. Pravijo, da ima »belokamenja« Moskva že nekoliko azijatsko lice. Nazvanje »Rome Tatari« je tudi opravljeno; pozneje so me spominjala mesta ob Volgi s tatarskim prebivalstvom na Moskvo. Izmed podrobnosti zanimal sem se najbolj za »Vrabčeve gore«, odkoder je Napoleon prvikrat pogledal na stolico, predno je vstopil vanjo. Na tem mestu, kjer je nekdaj stal zmagovalec vse Evrope, nahaja se dandanes gostilna z verando; razgled odtod ne zaostaja za tem z Ivana Velikega. Smelo lahko trdim, da predstavlja vsako poslopje Kremla zgodovinsko arhitektonično znamenitost.

Začnimo pri »Velikem dvoru« (Bolšoj dvorec). V posebnem njegovem traktu se nahaja Terem (Téremij dvorec) s celo vrsto malih, nizkih, starinsko-opremljenih sob, večjidel v stanju, kakor so bili ob času smrti carja Teodora (1682). Posebno znamenita v velikem dvoru je

Izvajanja dr. Rosine so odločila. Na predlog gosp. dr. Firbasa so bile sprejete naslednje resolucije:

1. da shod z ozirom na razmere, vladajoče v Gradcu v deželnem zastopu in pri deželnih vladah, skrajno protivne slovenskemu narodu, odobrava abstinenco slovenskih deželnih poslancev štajerskih ter jim prepriča, da tudi v bodoče uravnajo po vsakokratnih razmerah svoje postopanje;

2. da protestuje proti temu, da porablja deželni zbor deželna sredstva enostranski za gospodarsko in kulturno korist nemških sodeželanov, prikrajuje pa slovenske sodeželane v gospodarskem oziru ter odreka istim pripomočke za vsak kulturni napredok;

3. da protestira zoper sklepe, s katerimi se deželni dohodki porabljajo v podpiranje germanizatoričnih ter nemškocacionalnih namenov in društven kakor: Südmark, Schulverein, Studentenheim itd.

4. da protestuje zoper sklep deželnega zбора, vsled katerega se naj že sam na sebi kmetskemu prebivalstvu krivični volilni red za okrajne zastope spremeni tako, da bi se izročila vsa moč meščanskemu življu.

Slovenski zaupniki izjavljajo, da se slovenski narod na Štajerskem ne čuti varnega v svojem obstanku, dokler ne doseže za Spodnje-Štajersko avtonomije v tem, da se administrativno loči od nemške Štajerske, da se uvede v deželnem zboru v narodnih zadevah kurijalno zborovanje da se loči deželni šolski svet v dve sekciji — nemško in slovensko — kateri samostojno opravlja te agende slovenskih oziroma nemških šol, da se nadzorstvo slov. šol izroči dež. šol. nadzorniku slov. narodnosti, da se po primerni spremembji deželnega volilnega reda in deželnega reda zagodovi slov. narodu primerno zastopstvo v deželnem zboru in deželnem odboru;

Slovenski zaupniki zahtevajo nadalje, da se osnuje zadostno število slovenskih kmetskih, meščanskih in drugih strokovnih šol, kakoršnih je nemških na Štajerskem v izobilju.

Slovenski zaupniki pozivljajo svoje zastopnike, da skušajo z vsemi sredstvi doseči izpolnitve teh narodnih zahtev. Ob enem izjavljajo, da pričakujejo od vsake pravične vlade, da se podpirajo, oziroma izvršijo zgoraj navedene zahteve slov. naroda, — da bode vlada nastavljala na Spodnjem Štajerskem — katero je sedaj domena protežiranih nemških uradnikov — slov. uradnike — ter da ne bode predlagala v sankcijo dež. zakonov, ki žalijo slov. narod, ali so naperjeni proti njegovim interesom ali njegovemu obstanku.

O vseh teh resolucijah se je glasovalo skupno, ne posamično.

Na predlog g. Baša je bila sprejeta še resolucija, naj bi se drž. poslanci zje-

dinili in zlasti pri proračunu in pri nagodbi z Ogrsko jednotno postopali.

Po kratkem, a živahnem prizoru, v katerem je padla beseda »pesek v oči« in so duhovniki zopet kričali na ves glas, je dr. Sernek zaključil zborovanje, rekši mej drugim »gorje tistim, ki nam mečejo pole na pod noge, te moramo zatirati«. Zavzel se je za duhovščino in zopet povedal, da kranjskih razmer na Štajerskem ni treba.

Končno se je sklenila udanostna izjava cesarju in izjava, naj bi mariborski škof kmalu ozdravil.

Temu imamo dostaviti za naš list, da bomo slej kakor prej nasprotники abstinentce.

Naša stranka.

V.

Toliko nerodnosti o pojmovanju gospodarskih prikaznij, kakor na Slovenskem, se pač ne najde nikjer. Že zadolženemu neokretnemu našemu kmetu se odpirajo po zadružnih posojilnicah na stežaj vrata do zadolžitve, in da ložje uhaja na tuje ter doma svoja zemljišča zanemari in pusti, da se naše kmetiško ženstvo vlačugari na božjih in drugih potih. In kakšni so otroci teh izseljencev, joj! — Vse mora imeti svojo pripravljalno šolo. Tudi združno gospodarjenje. Ta šola je le lepo razvito liberalno, kapitalistično gospodarstvo, ki človeka izvežba v raznih opravkih, ki jih zahteva zadružna in ga dela samovestnega človeka. Poštenost se mora prej izgojiti in anafalbetnost mora izginiti. Gospodarstvo mora vsaj v nekaterih krogih biti uspešno, trgovski, tehnični nauki morajo v šoli prevladati, mehanične šole morajo prej svoje delo opraviti, tovornice morajo svoje ljudi vaditi na strogo disciplino v delu, v varčenju, v združevanju. — Če pa o kom, velja o našem kmetu, da je »anticollectivistischer Bauernschädl«. Kmetска zadružna je umrla že v 9. stoletju. Tlačan je bil v duši ranjen človek, ki je le na to gledal, da bi svojega zatralca goljufal. Naš kmet pridela do tričetr živil sam, kmetuje ekstenzivno. Konsumne zadruge pa so zanj pogubne. Produktivne zadruge najdejo nema ušesa. In le s tem bi bilo začeti, ako je kaj pametnih rediteljev najti. Ali kaj hočemo s kmetom, ki komaj čaka, da pride na ladijo, ki ga prepelje v tujino! On nima zanimanja za to beračijo doma, ker je obupan. Dajmo mu več kmetiškega sveta, kupujmo grajščine, ki ne morejo živeti, zanj, da se osnujejo kmetiske zadruge na njih. V dobro gospodarsko stanje ga postavimo in kmalo bo pametnejši. To je le mogoče, ako kapitalije pripravimo, ki zamorejo temu namenu služiti.

S tem smo načrtali svoj položaj. Iz njega se vidi, ali je treba liberalne stranke na Slovenskem, in s tem smo označili njen načrt delovanja. Komaj v prvih razvojih liberalnega gospodarstva smo danes. Stranka je nastala organično iz gospodarskih in modernemu gospodarstvu primernega naziranja. Staro poslopje je še podrati, šuto istega spraviti stran. Stari gospodarski sistem in njega družabno življenje zastopajoči katoliški duhovnik je bil in bo ovira drugim razvojem. Kaj pomaga par z njegovo pomočjo ob mejah dobrijenih volilnih bitk, narod je vendarle dan za dnevom siromašniji. Lačen narod, če gar najboljše kmetiško možtvo je v tujini, ne onemogoči potujenja. Slovenski Štajerci dajejo dandanes strašanske kontingente izseljencev in Štajerci imajo vendar mej Slovenci najrodomitnejši tla. Tam je vladala sloga, pa tudi tihota groba. Vsak duševni, gospodarski boj izzivlja eneržijo, ki bi drugače spala, stvarja ukažljnost in ž njo boljšega delavca in gospodarja. Ni res, da polovičarstvo v naukah nič ni vredno. »Neumnež« na gimnazijskih klopek so dali v trgovini, v praktičnih opravkih že dosti sprehnih gospodarjev. Kaj porečete spravaši k temu, da Kranjska, v kateri že več desetletij živo proti popstu vre, več inteligenčnih mož da, kakor — Na Kranjskem imajo torišče, da se poskušajo duševne moči. Drugod pa se upije: »Živio« in še danes ni nobeno mesto dobljeno. Z liberalnim, odkritosrčnim nastopanjem smo na Kranjskem svoje odtujene meščane domu privabili, in tudi Nemci niso tako ljuti sovražniki, kakor so bili. In ali ste jih videli te narodnjake, naše celibatarje,

kako so se vedli v dozdajnih bojih! Ni viditi grših strasti, kakor jih razvijajo ti naši duhovniki. Pa so »Kriščevi namestniki«, pa so domoljubi! Pa spravaši, ali vidite, da jim gre za kašto, le za to se človek tako srdo bojuje. Ta kašta pa ni identična z ono ljudstvo. Naši duhovniki so členi rimske hierarhije, ne pa narodnjaki. Če bi kateri to biti hotel, ne sme. Na Kranjskem je bilo v času luteranske reformacije glavno ognjišče tega znamenitega gibanja na avst. jugu. Bog dal, da bi tudi mej drugimi Slovenci živel ta duh, kakor se vsaj nekoliko v poslednjih časih kaže na Kranjskem! Bog živi energičnega Slovence, ki je do vrata sit postal obetanj na srečo v nebesih!

V Ljubljani, 23. avgusta.

Francija in Turčija.

Med tem, ko se pariški listi že veselé, da pride ruski car s carico, je dozorel konflikt s Turčijo, in poslanik Constans je pretrgal s turško vlado vse diplomatske zveze. Zunanji minister Delcassé je izjavil, da se docela strinja s Constansem, in oklopne vojne ladije »Charles Martel«, »Bouvet« in Jaureguiberry ter križarica »Galilee« so dobole brzojavno povelje, naj se pripravijo, da odplovejo v Dardanele. Nadejati se je, da do vojne ne pride in da turška vlada izprevidi, da se mora udati francoskim opravičenim zahtevam. Kritična aféra ima denarno podlogo. Dva Francoza sta posodila Turški vladi za železnice 50 milijonov frankov, a ne moreta dobiti denarja nazaj, dasi je minilo že dvoje desetletij. Ali turške blagajnice so prazne; uradniki ne dobivajo vsak mesec svoje plače, turški poslaniki so brez denarja ter zapuščajo svoja mesta da, celo turške ladije so po tujih lukah v denarnih stiskah ter se živi vojaštvo na tujem le od dolgov. Razume se, da turška vlada dolgov ne plačuje, zato tudi Francoza svojih 50 milijonov ne dobita še dolgo, ali pa nikdar. Pred leti so francoski kapitalisti osnovali z velikimi denarnimi žrtvami društvo quaijev in dockov v Carigradu ter napravili v luki velike stavbe in skladišča za trgovske ladije. Ali turška vlada je nakrat onemogočila društvo te stavbe in ta skladišča rabiti, a tudi 50 milijonov frankov noče plačati kot odškodnino. Ker se noče odločiti na nobeno stran, je poslanik Constans nastopil energično in zahteval pri sultangu, da se društvo ustreže tako ali drugače, sicer se diplomatske zveze pretrgajo. Sultan je Constansu vse obljubil, a nato svojo besedo — snedel. Zato je Constans svojo grožnjo uresničil. Razmere so torej na Balkanu nakrat postale kritične, hudourni oblaki se zbirajo in v daljavi grmi. Ali pa pride res do vojne? Turška vlada, ki je radi uspehov v vojni z Grčijo silo prevezeta, si pač stvar še premisli.

Mirovni zapisnik.

Poslaniki vlastij so se končno vendarle zjednili in so po brezkončnih konferencah sestavili mirovni zapisnik z 12 točkami ter ga predložili v podpis po oblaščencem kitajske vlade. Gotovo bode preteklo še precej časa, da podpišejo Kitajci ta zapisnik definitivno, dotlej pa prav za prav vojna na Kitajskem še ni končana. Glavne točke tega zapisnika so te: Kitajska plača vlastim 450 milijonov tačkov v 39 letih v polletnih obrokih, poslaniški oddelek mesta v Pekinu se utrdi in so dovoljene straže, fort Taku in drugi forti med Pekinom in morjem se poderó, velevlasti zasedejo glavnina in najvažnejša mesta med Pekinom in morjem, biti člen boksarskih, tujcem sovražnih društev je prepovedano in se kaznuje s smrto, Tsungli-Yamen se izpremeni v zunanje ministristvo, končno se izpremeni dvorni ceremonijel pri sprejemu tujih odpislancev. Ako bode treba, se uvoz orožja na Kitajsko prepove docela za dve leti. To so torej točke, sad vojne in dolgoveznih pogajanj.

Vojna v Južni Afriki.

Lista »Daily Mail« in »Daily Express« poročata iznova, da zapusti lord Kitchener Južno Afriko takrat, ko se vrne guverner Milner. To se zgodi okoli 15. septembra. Na Kitchenerjevo mesto stopi Gladstonejev nečak, general Lyttleton. »Daily News« poročajo hkratu, da spočetkom južnoafričanskega poletja, t. j. meseca septembra ostavi velik del angleških pešpolkov Južno Afriko ter se vrne na Angleško. Poslej se

omeje Angleži na defenzivo ter ne bodo Burov več preganjali z »letečimi kolonami«, nego branili okupirano ozemlje s takozvanimi blokhišami, v katere nastanijo tudi črnce. Teh je v Transvaalu okoli 650.000, v Oranju 130.000, v Natalu 460.000 in v Kaplandiji 1.150.000. Angleška vlada hoče oborožiti okoli 60.000 črncev proti Burom. »Daily News« se boje, da bo imelo to grozne posledice. Črnci sovražijo Bure in — Angleži! General French je pregnal iz Kaplandije Kruitzingerja, ki je utekel preko reke Oranje s 70 možmi. Drugi se mu pridružijo polagoma. Ustaja v Kaplandiji se širi. Zastopnik Oranja, dr. Henrik Müller je dobil zanesljivo poročilo, da je zgrabilo 11—12 tisoč naseljencev v Kaplandiji za orožje. Položaj v Kaplandiji je naravnost kritičen. Angleži so konfuzni. Vsa poročila zadržujejo, da se resnica ne izve. Iz Južne Afrike se je vrnil dr. Karl Peters, ki piše, da sta Botha in Dewet preložila svoje operacije v kraje, kjer se doslej vojna ni vršila. Prostora je še dovelj, kamor se morejo Buri umakniti. Razdalje so glavna ovira Angležev. Kitchener je 19. t. m. sporočil, da je bilo od 12. t. m. nadalje 64 Burov ubitih, 20 ranjenih, 248 ujetih, 95 pa se jih je udalo. Razen tega so zaplenili Angleži 267 pušk, 13.700 patron, 127 vozov, 940 konj in 4700 glav živine. Polkovnik Benson je 16. avgusta presenetil bursko taborišče pri Doornpoortu, dva Bura sta bila ubita in 60 ujetih, med temi stotnika Breitenbach in Devilliers, oče gospe Schalka-Burgerja. Polkovnik Garrat je presenetil pri Honigspuitu bursko taborišče ter ujel 25 Burov, med njimi župana Steyna iz Vredeforta. Južno Thabanchuja operira general Knox proti 250 Burom, ki so blizu Wepenerja. »Standard« poroča, da so burske žene v taboriščih ujetnikov jako bojevite in polne upanja. Prepričane so, da Buri končno gotovo zmagajo. Angleži hočejo farme Burov, ki se nočejo udati, razprodati, da poplačajo stroške, ki jih imajo s taborišči ujetnikov.

Dopisi.

Iz Podrage, 20. avgusta. Gospod Uršič iz Podbrega pri Št. Vidu preganjal je po izvršenih državnozborskih volitvah napredno-narodne soobčane kar vse vprek s tožbami, ako so mu očitali krivično razdelbo povodenjskih podpor l. 1885, katero je v družbi s pokojnim župnikom Tomazičem kot po povodnji prizadeti takratni župan tako zakrivil, da so hudo prizadeti in znani siromaki prav malo ali ničesar dobili, dočim je on sam — podpora deleči župan! — po lastnem priznanju dobil nad 600 gld., t. j. nad 50% od na 1200 gld. cenjene škode, o kateri škodi pa nekdo celo trdi, da ni iznašala niti 200 gld., o čemer se pa mi tukaj ne bomo prepirali.

Doligh 16 let je g. Uršič molčal in požiral najstrupeneža očitanja, in šele sedaj po smrti župnika Tomaziča začel se je zavedati, da so taka očitanja, ako so neresnična, za prizadeto osebo zelo težke žalitve, ki vpijejo po zadoščenju.

In g. Uršič začel je letos zares tožiti svoje priproste soobčane, in ves ta nastop napravil je utis, da hoče s tožbami, ki so se iz s'rahu pred stroški in kaznijo s poravnayami končale, ustrahovati ljudski glas, ki je božji glas.

Tožil je tudi g. poštarja Kavčiča ml., ki je pa nastopil dokaz resnice. Hkratu zabrusila sta g. Uršiču »Narod« in »Rodoljub« vsa ta očitanja v obraz in ga na ravnost pozvala, naj tožitudinju, a koi ima kaj časti v sebi. Tega gosp. Uršič, kateremu je bilo mej tem srce v hlače zlezlo, noče storiti iz umevnih vzrokov, pač pa je porabil pred naivnimi klerikali naiven izgovor, da bi mene tožil, a koi mu takoj očitanjo izrečem. Na to sem jaz v št. 185. »Slov. Naroda« ponovil na las tisto, prav tisto očitanje, zborg katerega on g. Kavčiča toži, misleč, da sem zadel pravo struno.

Iz odprtega pisma, katero je v št. 188. »Slovenec« na me adresoval, posnam pa, da išče g. Uršič prav kakor pri »Narodu« in »Rodoljubu« izgovor in poti, po kateri bi se odkril tožbe, katero mi je javno zagrozil, ker si je v svesti, da bi mu taka tožba prinesla samo škodo in sramoto.

Jaz nočem in nimam časa z gosp. Uršičem slepih mišij loviti; v svesti sem

si težke obdolžitve, ki sem jo zoper gosp. Uršiča javno izrekel, in zavedam se, da pomenja ta izjava — ako je neresnična — težko žalitev takratnega župana g. Uršiča, ki me mora tožiti, ako ima le iskro osebne časti v sebi, kar tudi od njega pričakujem, ker sicer se je sam obsodil. In s tem končam svojo polemiko.

Ivan Božič.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. avgusta.

Osebne vesti. Gospa baronica Heinova je v Mittewaldu na Koroškem obolela za osepcami, a se že bolje počuti. — Upokojeni podpolkovnik v Novem mestu, gosp. A. Pöll, je povzdignjen v plemstvo.

Shod v Češoči. V nedeljo popoludne se je vršil v Češoči zaupen shod narodno-napredne stranke, na katerem je dr. Tuma govoril o klerikalizmu, o stremljenju narodno-napredne stranke, o občinskih rečeh, cestah itd. Shod se je izvršil v najlepšem redu, v čast napredne stranke in v zadovoljnost vrlih naših Češočanov.

Pogreb deželnega poslanca Antonia Kleina

Kleina je pokazal, koliko prijateljev je imel blagi pokojnik, ki je bil delaven in navdušen za napredek mesta in dežele. Poleg zastopnikov deželne vlade, deželnega zbora, občinskega sveta in magistrata se je udeležilo pogreba tudi mnogo zastopnikov ljubljanskih tiskaren, potem uradništva in dam. Meščanska godba je igrala žalobne koračnice, pevsko društvo »Slavec« pa je zapelo žalostinki. Pogreb je bil dokaz, da je umrl s Kleinem vrl zastopnik meščanstva. N. v m. p.!

Iz Št. Jernejske okolice na Dolenjskem se nam piše: Naše tretjerednice so ta teden vse razgrete. Kaplani in seveda dekan so jim povedali, da pridejo prevzvišeni knez in škof v soboto, sv. Jerneja dan, v Št. Jernej. Navduševali so te uboge ženice, ali kakor se

hoče vzeti, pri nas kruha ne stradamo in — človek mora s človekom veselje imeti. Je že zdavnova na meniških časov pri nas tudi vodilo življenja — naj gredo gosp. škofu, ki se iz Novega mesta pripeljejo, nasproti nemara do Gradiča. Velik šunder mora biti. V soboto 24. t. m. je velik semenj v Št. Jerneju, vrh tega bomo vidieli procesijo, svetinja vredne 10 kr. — plačane z goldinarji, bandere itd. In nedeljo pridiga — o volitvah. Torej tako nizko je že kranjsko škofijstvo padlo! — Križarska vojska! Št. Jernej leži sredi važnega volilnega okraja. Ženstvo se mora nahujskati, zadnje utočišče za nekaj časa. Dr. Šusteršič je v hudih stiskah. Še ni dolgo tega, ko se je uprizarjal velik šunder s streljanjem in banderi, ako se je kaka posvetna ekselencia pripeljala na oglede v kak kmetski kraj, v kako manjše mestece. — Minol je, utihnil je ta šunder. Danes se ne more poročati po teh slavljencih, višjim, da je ljudstvo z vladanjem jako zadovoljno, da je prav ponizno, da stoji špalir s pripognjenimi glavami, da upije do hripavosti: živio! Odklenkalo je. Njega prevzvišenost Anton Bonaventura na agitaciji na Št. Jernejskem semnu! — Najboljši semenj je le-ta za prodajo prascov in rejnih prešičev. Iz vse Temence, iz Gorenje Krke bo tudi vse polno sejmarjev. Fettich-Frankheim, Št. Jernejski župnik, jo je dobro pogodil. Škofa ta dan sem. Ali naj vijoletni zavratnik agitira, da se prasci in prašiči lože prodajo? Nedeljo pa navdušen govor v cerkvi, v kateri je nekdaj Primož Trubar srca in um župljanov Št. Jernejske fare povzdigoval do jasnih, srečnejših višin — tudi na zemlji. Različna navdušenja! — Tam pred 400 let krep duh dolenjskega rojaka, ki nosi knjigo pouka med ljudstvo, tu gorenjski rojak, ki se peča s svetnjami, 10 kr. vrednimi. Tam novi čas, višje, obširnejše obzorje, tukaj tradicija brižinskih škofov, tradicija tlakarske debe. — Prav blizu, četrte ure, v Pleterjih danes 140 francoskih mnhov, tam pred 400 leti prazna grajsčina, prosta, prazna dolinka mnhov; tedaj predmet za izkorisčanje po kmetih, ako ne bi zopet drugi mnh, jezuit se vanj bil vsel, ko je Trubar moral iz dežele. Danes zopet meniška domena. Zgodovinska tla! Rimljani so v tej šentjernejski ravnini bivali, imeli lepo kmetijo. Doli ob Gorjancih so zasadili

»marno vino«, ki je slovelo in morda še bo. Ustaje do kosti izgledanih kmetov so v 16. stoletju trikrat v tej ravnini do Save in čez njo imele svoja taboriča. — Škof Anton Bonaventura hoče na teh tleh blagosloviti samostan iz tujine prišlih mnhov, hoče ljudstvo nakuriti, da sledi za praporjem, ki ga nosi on, oziroma dr. Šusteršič! — Nekaj časa se bodo morda še mlaji — redki so že v naši ravnini ter v hribih, — ob prihodih škofov — političnih bojevnikov — stavili, a ne dolgo. Iz Pleterj se bo zasvetilo, zasvetilo tudi iz premogokopov Vestfala in iz Amerike. — Vse se enkrat obrabi. Novi časi, novi »serenissimi«. A v bližnji bodočnosti se bodo rakete tudi tukaj žgale v proslavo ljudij, ki bodo kazali ljudstvu pot do produktivnega dela, lepega zadovoljnega družbinskega življenja v dobro, pametno uredovanem gospodarstvu, v katerem ne bo trogov, snedcev, lenuhov, makari tudi kje gori pri Sv. Jeri. Naprej tako, prevzivenost Anton Bonaventura! Dolgo se ta vaš šunder tudi na Slovenskem ne bo dal uprizarjati. Ljudje postajajo vsaki dan pametnejši. Čim več vašega trušča in šundra, tem prej zažari novo doba.

Kolesarsko društvo „Ilijira“ izleti prihodnjo nedeljo za »Sokolom« v Logatec. Odhod ob 1. uri popoludne. Sestanek pri sočlanu »Komangu« na Rimski cesti št. 24.

Obrtna zadruga za radovljiski okraj. Spoštovanim obrtnikom se naznani, da so pravila obrtniške zadruge za sodni okraj radovljiski potrjena. Obrtinci se naj za to zadrugo zanimajo, ker bode vsakemu v korist. V svrhu posvetovanja o tej zadrugi bo dne 25. avgusta t. l. na vrtu gostilne gospoda Kosmača v Radovljici sestanek obrtnikov.

Nesreča. 77 let staro gluho-nemo vžitkarico je v Gorenjih Dupljah neznan voznik, ki je bil na potu iz Tržiča v Kranj, povožil in jo tako poškodoval, da je žena v bolnici vsled teh poškodb umrla.

Izpred sodišča. Resnici na ljubo in ker nečemo nikomur delati krvvice, konstatiramo z ozirom na svoje poročilo v št. 135. v katerem je bilo povedano, da je bil g. Vetter v Radovljici obsojen radi žaljenja časti in telesne poškodbe, in na poročilo v št. 188., da se je v tej zadavi včeraj vršila vzklicna obravnava pri kateri je bil g. Vetter popolnoma oproščen. Glede prestopka po § 411 je bil g. Vetter oproščen, ker se je izkazalo, da ni ustrelil doličnega lovskoga tatu v hrbet in da je sploh bil v silobranu. Glede prestopkov radi žaljenja časti pa je bil oproščen, ker se je izkazalo, da sploh ni bilo dejanske podlage za žaljenje časti. To prijavljamo, ker se nam je zatrdo, da gosp. Vetter ni v nikaki zvezi z zadnjimi dopisi v »Grazer Tagblattu« in v »Grazer Tagblattu«.

Zopet velika nesreča s petrolejem. Kuharica davčnega kontrolorja v Ajdovščini je hotela v pondeljek zvezčer ob 6. uri napraviti ogenj, da skuha večerjo. Oblila je drva s petrolejem ter prižgal ogenj. Plamen se hitro vname in pride v dotiko s petrolejem v steklenici, ki je eksplodirala. Kuharica je hotela v naglici pogasiti ogenj ter vrgla nanj škaf vode, ali v tem hipu jo je objel plamen in obžgal. V njeni bližini sta se igrala tačas dva otroka g. kontrolorja, in jednega, triletnega dečka, je tudi objel plamen ter ga nevarno ožgal. Bližnji, ki so prihiteli, so le z veliko težavo pogasili ogenj ter potegnili kuharico in dečka iz njega. Kuharica, ki je mlada vdova, doma iz Vižinade v Istri, je vsled groznih opeklin drugo jutro ob 4. uri umrla. Zapustila je troje nedoraslih sirot. Deček pa je umrl v naslednji noči. Gospa soproga kontrolorjeva je vsled strahu in prijetih opeklin pri gašenju ter že od prej kritičnega telesnega stanja v nevarnem položaju.

„Società Ginnastica“. Ni še posebno dolgo tega, kar je tržaško namestništvo razpustilo ireditovsko telovadno društvo »Unione Ginnastica«, v Trstu zaradi političnih agitacij. Člani tega društva so koj po razpustu sklenili ustavoviti drugo popolnoma jednakou društvo »Società Ginnastica« a vladu jim tega ni dovolila.

Izlet v Devin. V nedeljo dne 25. t. m. napravi »Tržaški Sokol« izlet v Devin, katerega izleta se udeleži tudi

»Goriški Sokol«. Slavnost obeta biti zanimiva in se pričakuje obilne udeležbe.

„Ljubljanska meščanska godba“ priredi v soboto koncert na vrtu »Narodnega doma«, ako bi bilo vreme neugodno, pa v »Areni«. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin. — V nedeljo dopoludne je na Hafnerjevem vrtu ob pol 11. do pol 12. ure zajutrnji koncert. Vstopnina prosta. Prostovoljni doneski v nabavo uniforme godcem se hvaležno sprejemajo. Promenadni koncert odpade vsled tega, ker so nekateri godci odšli korožnim vajam.

Koncert meščanske godbe je privabil včeraj prav mnogobrojno in izbrano občinstvo na prostorni Hafnerjev vrt, najboljši dokaz, da se koncerti meščanske godbe v vseh slojih ljubljanskega prebivalstva postali prav priljubljeni. Godba je včeraj svirala na lok in se odlikovala pod vodstvom g. kapelnika Benička posebno z lepo umirjeno diskretnostjo izvajanja posameznih točk. Blagodejno je uplivalo, da so se posebno trobila lepo podrejala celoti, da se ni čulo tisto nadležno naprej siljenje močnejših trobil, ki so poprej časih bila le na kvar splošnemu harmoničnemu vtisku. Včeraj sta nam posebno ugajala krilni rog in eufonij, katera sta svirala svoje točke s prav elegantno finostjo. Vse točke so zbujuje glasno pohvalo.

Ponesrečil je danes popoludne pri razkladanju vreč z voza g. Vekoslav Dolničar, trgovec z moko na sv. Martina cesti št. 14.

Prostovoljni davkoplačevalci. Taki so: 1. loteristi, ki plačajo na leto 15 milijonov davka — iz neumnosti; 2. kadilci, kateri davek znaša na leto okroglih 100 milijonov in 3. pivci, kajih indirektni davek špirita je jednak prejnjemu. Te davke dobiva c. kr. erar popolnoma prostovoljno, ne da bi potreboval k iztirjanju kakega eksekutorja.

*** Cesar Viljem II. — nežen sin.** V »Cri de Pariz« objavlja neki nemški poročevalc sledče iz zasebnega življenja nemškega cesarja: Ko je cesar izvedel o smrti svoje matere, ni bil nič kaj vzemirjen. Ravno je kvartal in šele po končani igri je dal potrebna naročila. Pogled na njegovo mater mu je bil neprestano očitanje za njegovo surovo vedenje leta 1888. ob smrti Friderikovi. Svojo mater je zelo nerad obiskaval, zlasti pa nikdar ni stopil z veseljem v zasebno njeni sobo, kjer je stala zmiraj še ona miza, na katero je udaril s palico ob času, ko je bil njegov oče na smrtni postelji. Viljem je hotel takrat s silo vdreti v sobo bolnega očeta, da ta podpiše odpoved vladanja, katero sta takrat skrupučala še z zvitim Bismarckom. To surovo vedenje je preprečila le zdaj mrtva Viljema mati, ker mu je zabranila vstop v bolničko sobo. Viljem je vzdignil palico na svojo mater — in mati se je le k sreči izognila brutalnemu udarcu. Palica je treščila ob mizo ter jo razbila. Cesarica pa je shranila to mizo v spomin sivega ravnanja. Pred svojo smrtjo je tudi odposlala na Angleško vsa zaupna pisma Friderika III. Ta so baje zelo kompromitujajoča za Bismarcka in Viljema II. Cesar jih je vedno iskal, in komaj je njegova mati zatisnila oči, so že brskali njegovi uradniki po vseh kotih, da bi izvohali, kar bi bilo znabiti sramotilno za njihovega cesarja. Torej še v zadnjih trenutkih rogal se je nemški cesar spominu svoje plemenite matere.

Moška lepota v Berolinu. Nedavno je konkuriralo v Berolinu 40 možkih za prvomestništvo lepote. V ta namen se je sešla jury, v kateri je bil slikar, kipar, direktor fiziologičnega zavoda berolinske univerze in še par drugih profesorjev. Gledala pa ni ta jury toliko na lepoto obraza, kot na lepo ter proporcionalno vzraslo telo. Odvrgla je popolnoma 33 konkurentov; izmej ostalih pa so dobili le trije nagrada.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 23. avgusta. Mej vladu in Čehi se je doseglo porazumljene glede novih volitev za češki deželni zbor. Po tem porazumljenu se razpusti češki

deželni zbor že tekmo prihodnjega tedna. Volitve se bodo vrstile že v prvi polovici meseca oktobra.

Praga 23. avgusta. V mladočenskih krogih vlača velika nevolja, ker takoimenovano konservativno veleposestvo ni k pogrebu dra Kaizla poslalo nobenega zastopnika.

Lvov 23. avgusta. Kanonik Mardysiewicz, ki je kot ravnatelj tukajšnje katoliške zastavljalnice posveril več kakor četrto milijona kron, je obsojen na osem mesecov v ječo. Drž. pravnik se je pritožil, češ, da je kazen preizka.

Pariz 23. avgusta. »Temps« pravi, da se pretrga diplomatična zveza med Francijo in Turčijo šele potem oficijelno, ako vstraja sultana na svojem stališču. Turški poslanik, ki je iz Pariza odsoten, je dobil obvestilo, naj se ne vrne na svoje mesto, dokler ni cela zadeva poravnana. Za sedaj pravi imenovani oficijalni list, vlača še ne misli uprizoriti pomorske demonstracije zoper Turčijo.

Pariz 23. avgusta. Zopet so nekateri generalni soveti sklenili izjave, s katerimi pozdravljajo napovedani obisk ruskega carja na Francoskem. Revija bo v Rouenu.

Berolin 23. avgusta. Ruski car je definitivno sprejel povabilo nemškega cesarja in se udeleži vojaških vaj v Gdanskiju.

Bruselj 23. avgusta. »Indépendance Belge« javlja iz Kodanja, da so ondotni dvorni krogi dobili obvestila, da bo ruski car na sestanku z nemškim cesarjem skušal pridobiti Nemčijo za intervencijo v prid Burom.

Narodno gospodarstvo.

Obrt in trgovina z žebliji in železimi izdelki v Kropi in Kamni Gorici.

Spisal nadučitelj Jos. Korošec.

(Dalej.)

Kredit je tako dragocena stvar, da danes brez kredita nobeden trgovec kupčevati ne more; zato je pa tudi glavna skrb vsakega kroparsko-kamnogoriškega trgovca, da si ohrani kredit. Žebljarska obrt in trgovina brez kredita danes takoj zastane.

Fužine in boljcen so podrti in stoje. Železo kupujejo vsled tega današnje dni trgovci pri »Kranjski obrtni družbi na Savi«, ali pa pri tvrdki »Mühlbacher & Nachfolger« v Borovljah na Koroškem, nekaj tudi od kneza Schwarzenberga na Štajerskem in v Železnikih od Globočnikov. Trgovci imajo le malo kredita, razen nekaj večih tvrdk. Tu se očitno pokaže potreba zadruge. V družbi je moč. Spoznavši, da si je treba pomagati, ustanovili so v Kropi leta 1895. »Prvo zadrugo za žebljarske in druge železne izdelke. Največ zaslug, da se je uresničila ta ideja, ima g. cesarski svetnik Ivan Murnik, † dr. Supan in domači župnik Hoenigmann. Vsak trgovec je dal nekaj tisočakov, in tako so pridobili precej kredita in si tudi lahko naročili skupaj več wagonov železa in v delo vzel več delavcev-kovačev.

Mrtvega kapitala, ali bolje rečeno, doma spravljenega denarja kroparski in kamnogoriški trgovci navadno nima. Vse svoje novce ima založene v kupčiji, in pogostokrat se marsikateri vsled izplačil delavcem sobote bolj boji, ko kmet eksekutorja, ker ni še dobil od trgovcev nakazanega denarja. V zvezi so s poštno hranilico avstrijsko pa tudi z ogrsko. Da so tudi z bankami v zvezi, mi ni potreba šele omeniti, ker te poravnajo razne tui in inozemske menjice. Pripravujejo pa trgovci sami, da na ta način so največ izgubili plačil za žebanje po svetu. Lahko bi še jedno Kropo kupili, toliko so le sedaj živeči trgovci razdelili raznim falirancem.

Žebljarija je modi podvržena tako kot krila dražestnih gospic in gospá. Kdor je napredoval z modo, tisti trgovec dobro stoji, kdor pa ni vedel, kakšno blago pojema, katerega se vedno manj proda, moral se je sam uničiti. Še sedaj imajo razni trgovci za tisoče kron nerabnega blaga, katero ni več vredno, kot rena. Pred 15 leti so v Kropi kovali skoraj same konjake, danes lahko jeden kovač vse na kuje. Jedino za turške konjake, imenovane »kamelarje«, dobe večja naročila.

(Dalej prih.)

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 1. do 20. avgusta poslali prispevkov p. n. gospoda in društva: Upravnštvo „Slov. Narodu“ 254/06 K, notar Mih. Jezovšek na Vranskem ob izletu Zajorskega Sokola na Vransko nabranih 13 K, župnik Iv. Sakser v Hotedrišici 5 K, dr. R. Pipuš v Mariboru pri Skrbinskom večeru bralnega in pevskega društva „Maribor“ nabranih 11/38 K, na novi maši g. Ign. Zaplotnika v Letenicah gospice: obe Golobovi in Rožmanova pri svatih nabrali 60/08 K, tovarnar Iv. Jebračin ob blagosloviljenju nove tovarne 400 K, akademiki pri veselici v Dobu nabranih 53/53 K (po „Slov. Narodu“), župnik P. Bohinjec v Horjulu 10 K, župnik V. Aljančič na Dobravi pri Kropi, ker se radi bolezni ni mogel udeležiti vel. skupščine v Mariboru 10 K, cand. iur. Avg. Kolšek v Konjicah pri koncertu konjiškega pevskega društva nabranih 60 K, abit. Janko Pretnar dohodek dijaške veselice na Jesenih 120 K, Litijsko-smartinski pevski društvo dohodek koncerta v Trebnjem 60 K (po „Slov. Narodu“); podružnice: v Žužemberku ob obhodnici svetnika J. Strucija nabranih 13/50 K, za sodni okraj Brdo 105 K, v Ljutomeru 16 K, moška v Trnovem pri II. Bistrici 41 K, na Greti pri Trstu 300 K, ženska v Logatcu četrto pokroviteljnino 200 K (zastopnica gdč. M. Tollazzi), v Selcih (Gorenjsko) 32/30 K, moška v Škofji Loki 93/60 K, novoustanovljena ženska za Št. Lorenco nad Mariborom in okolico pokroviteljnino 200 K, ženska v Ribnici pokroviteljnino 200 K (zastopnica gospa Alb. Višnikar), moška v Kranju 102 K. Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izborna deluje
antiseptična

Melusina ustna in zobna voda

utrdi dlesno in odstranjuje neprjetno sapo iz ust.
Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Po pošti razposilja se vsak dan dvakrat.

Jedina zaloga (28–34)

dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana
Resljeva cesta štev. 1, zraven mesarskega mostu.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 17. avgusta: Anton Kovič, zidarjev sin. 5 mes., sv. Petra cesta št. 39, vnetje trebušne mrene. — Marija Umek, agentova hči, 2 mes., Konjušne ulice št. 13, črevesni katar.

Dne 18. avgusta: Ivan Hvala, sprevodnikov sin, 2½ leta, Bohoričeve ulice, škarlatika.

Dne 19. avgusta: Anton Klein, tiskarnar in posestnik, 72 let, Špitalske ulice št. 5, otrpnjenje srca. — Ivan Marn, delavčev sin, 3 mes., Črna vas št. 21, črevesni katar.

V hiralnici:
Dne 18. avgusta: Lovro Kolničar, čuvaj, 48 let, vnetje mozgan.

V deželnih bolnicih:

Dne 17. avgusta: Marija Černivc, dninarica, 74 let, prisad. — Josip Mikec, paznik, 59 let, črevelob. — Terezija Žlebnik, dninarica, 65 let, srčna hiba.

Dne 19. avgusta: Ivana Hvala, sprevodnikova hči, 6 let, škarlatika.

Meteorologično poročilo.

Vlakna nad morjem 806 m. Srednji sračni tlak 750/0 mm

Avgust	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Mozgna v 94 urah
22.	9. zvečer	7404	15/7	sl. jvzhod	jasno	00 mm
23.	7. zjutraj	7419	10/4	sl. jzahod	meglja	
.	2. popol.	7405	23/7	sl. jjzah.	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 17°, normala: 18°.

Dunajska borza

dne 23. avgusta 1900.

Skupni državni dolg v notah	98,90
Skupni državni dolg v srebru	98,80
Avstrijska zlata renta	118,80
Avstrijska kronška renta 4%	95,65
Ogrska zlata renta 4%	118,50
Ogrska kronška renta 4%	93,05
Avstro-ogrške bančne delnice	1672
Kreditne delnice	633,50
London vista	239,37
Nemški državni bankovci za 100 mark	117,12
20 mark	23,44
20 frankov	19,02
Italijanski bankovci	91,10
C. kr. cekini	11,32

Čudezna

A. Agnola

Ljubljana

Dunajska cesta
št. 13.

Velika zaloga
steklenine,
porcelana,
svetilk,
zrcalov,
šip itd. itd.
po najnižjih
cenah. 33

Zahtevajte Brinovec Frana Cvek-a v Kamniku.

(1680–8)

Zahvala.

Povodom neizrecno britke izgube našega nepozabnega, dobrega očeta, osroma brata, tasta in starega očeta, gospoda

Antona Kleina

hišnega in tiskarniškega posestnika, lastnika zlatega zasluznega križca s krono, deželnega poslanca, podpredsednika trgovske in obrtnice zbornice, ravnatelja ljubljanske mestne hranilnice itd. itd.

nam je došlo od vseh strani toliko dokazov odkritosrčnega in prirščnega sočutja, da čutimo dolžnost, izreči najiskrenjejo zahvalo za to, kakor tudi za mnoge in lepe poklonjene vence in za mnogo brojno in čestilno udeležbo pri pogrebu vsem dragim prijateljem, znancem in korporacijam, posebno pa slav. pevskemu društvu „Slavec“ in slav meščanski godbi za ganljive pete žalostinke, oziroma za žalno godbo.

V Ljubljani, dne 22. avgusta 1901.

Globoko žalujoča

(1808) rodbina Klein.

3 lovski psi

mladi, istrijanske prve vrste (med njimi dva povsem jednako rujava), **se oddajo do 1. septembra t. l.**

A. Fister
Podnart, Gorenjsko.

(1803–1)

Spreten komi

norimberške in galanterijske stroke in za kranjske izdelke se sprejme za en-gros trgovino.

Ponudbe pod spreten komi št. 1000 upravnosti »Slov. Naroda«. (1792–2)

Majhen, mlad, svetlorujav

psiček (1799)

brez znamke, **se je izgubil.**

Kdor ga najde, blagovoli ga oddati proti nagradi na Poljanski cesti št. 57.

Kolo

malo rabljeno, močno in z lahkim gonom, **prodaja po nizki ceni** (1800–1)

Oroslav Fugina
v Ljubljani, Kolizej, III. nadst.

Šivalnih strojev

tovarniška zaloga

IVAN JAX

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Zastopstvo

najbolje renomiranih

Dür opp-koles

(951–16) in

Waffenräder.

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg št. 11.

Vino iz najboljših vinogradov trškegorepri Novem mestu

priporoča (1571–10)

Josip Medved
v Novem mestu, na Dolenjskem.

Ces. kr. avstrijske drž. državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga** čez

Tribž. Ob 12. uri 24 m po noči osobni vlak v Tribž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reisling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Tribž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reisling v Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Tribž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osobni vlak v Tribž, Beljak, Celovec, Ljubno, Dunaj čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reisling v Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah v praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Kropu. Ob 10. uri po noči osobni vlak v Tribž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — **Proga v Novemestu** v Kočevje. Osobni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novemestu-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoludne istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novemestu, Kočevje. — **Prichod v Ljubljano** juž. kol. **Proga** iz Tribža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osobni vlak z Dunaj čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linc, Steyr, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heba, Marijineh varov, Plzna, Budejovic, Solnograda, Linc, Steyr, Pariza, Geneve, Curiba, Bregenc, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osobni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah v praznikih ob 8. uri 38 m zvečer osobni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Pragi, Francovih varov, Plzna, Budejovic, Linc, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Proga iz Novega mesta** in Kočevja. Osobni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 4. uri 32 m popoludne iz Straže Toplic. Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 48 m zvečer, istotako. — **Obvod iz Ljubljane** drž. kol. v Kamniku. Mesani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoludne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah v praznikih. — **Prichod v Ljubljano** drž. kol. iz Kamnika. Mesani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoludne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah v praznikih. (1893)

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg št. 11.

Zaloga vsakovrstnih

klobukov in čepic

perila, kravat itd. 33

po najnižjih cenah.

Mehanik Ivan Škerl
stanuje samo

Opekarska cesta št. 16.

Šivalni stroji po najnižjih cenah.

Blekli in v stroku spadajoča popravila izvršuje dobro in ceno. 33

Vnana naročila se točno izvrši.

Prodaja se novo, dobro ohranjeno spalnično pohištvo

trdo furnirano, politirano. Rabilo se je komaj 4 mesece.

Poizve se v hotelu „pri avstrijskem cesarju“, sobna št. 2.

(1756–3)